

S. XIX

CONTEXT HISTÒRIC EUROPEU (inestabilitat política)	
REVOLUCIÓ FRANCESA (1789)	REVOLUCIÓ INDUSTRIAL
- Creació d'un sistema polític d'idees liberals.	- Ruralia > tecnificació - Augment del poder econòmic de la burgesia > consumidors de literatura i de grups de tertúlies literàries. - Importància de la premsa. (revistes i diaris liberals)

ROMANTICISME

Moviment estètic i cultural que neix a Alemanya «Sturm und drang» (Tempesta i urgència) > després arriba a tot Europa

- Reacció al racionalisme i al neoclassicisme
- Ruptura amb la tradició i l'ordre
- Importància del sentiment i la recerca de llibertat

Característiques:

- 1.- Importància del sentiment enfront de la raó.
- 2.- L'artista es sent incomprès, insatisfet = visió del món pessimista i emocions dramàtiques.
- 3.- Exaltació patriòtica.
- 4.- Exaltació de la llibertat individual.
- 5.- Creativitat i originalitat enfront al Neoclassicisme.
- 6.- Nostàlgia per un paradís perdut (retorn a l'Edat Mitjana)
- 7.- Importància de la naturalesa (boira, bosc, nit, cementiris, penya-segats) = confusió > influència sobre l'ésser humà = sentiment de malenconia
- 8.- Recuperació de les cultures minoritzades

Autors: Lord Byron / Victor Hugo / Mary Shelley / Emily Brönte / John Keats

DECADÈNCIA > ROMANTICISME > RENAIXENÇA

Moviment cultural i literari que consisteix en la recuperació de la societat, de la llengua i la literatura catalana per part de la burgesia.

Inici 1833 «La pàtria» B. C. Aribau

4 ETAPES:

1a Etapa	2a Etapa	3a Etapa	4a Etapa
<ul style="list-style-type: none">- Inici poesia romàntica (Cat. / Cast.)- 1833 La pàtria- Poeta Joaquim Rubió i Ors	<ul style="list-style-type: none">- 1859 recuperació dels «Jocs Florals» (temes: pàtria, fe i amor)- Concurs literari propi de l'E.M impulsats per retornar el prestigi de la literatura culta en català.- Víctor Balaguer- Jacint Verdaguer- Àngel Guimerà	<ul style="list-style-type: none">- 1870 Jocs Florals a València- «Lo rat penat» societat en defensa de la llengua.	<ul style="list-style-type: none">- Illes Balears «Escola Mallorquina Grup d'autors mallorquins que tenen com a tema central el paisatge de l'illa. (Costa i Llobera / Joan Alcover)

POESIA DE LA RENAIXENÇA

(1r gènere en normalitzar-se = fàcil producció)

JOCS FLORALS (poesia/narrativa/teatre) Plataforma per donar a conèixer autors.

JACINT VERDAGUER

Poeta i prevere català creador de la llengua literària moderna.
 Va convertir en matèria poètica les seves ànsies místiques i les seves angoixes personals.
 (Viatja a Terra Santa i té crisi espiritual dedicació als exorcismes)

2 grans poemes èpics:

L'ATLÀNTIDA	CANIGÓ
<p>Argument: Un genovès se salva miraculosament d'un naufragi i comença a parlar amb altres mariners del seu passat. Recorden un vell mite d'Hèracles al Pirineu incendiats, on promet que naixerà una gran ciutat (Barcelona). Posteriorment, de periple per les futures terres catalanes, es troba amb qui li parla de l'Atlàntida, destinada a desaparèixer. Els atlants fugen abans de la desfeta final cap a noves terres. De les seves restes emergeix Grècia i alguns accidents claus del Mediterrani.</p> <p>Amb el poema <i>l'Atlàntida</i> el proclamaren guanyador dels Jocs Florals, de tots tres àmbits: fe, pàtria i amor; és a dir, que el nomenen Mestre en Gai Saber.</p>	<p>Expressa els orígens mítics de Catalunya.</p> <p>És un poema llarg, atès que és tot un llibre; conté una descripció geogràfica dels Pirineus catalans, que es desenvolupa a través de la figura mítica del Comte Tallaferro, un valent i ferotge lluitador contra els sarraïns. El mite està basat en el personatge històric de Bernat Tallaferro.</p>

NARRATIVA

Gènere més perjudicat d'ençà del s. XV
 Manca de normativització (Cultistes / Populistes)
 Manca d'editorials / Manca de demanda

NARRATIVA ROMÀNTICA

Novel·la històrica	Novel·la fulletonesca	Novel·la costumista
<p>Moda romàntica historicista "Els tres mosqueters" d'Alexandre Dumas</p> <p>"L'orfeneta de Menargues" d'Antoni Bofarull (1a novel·la de la renaixença)</p>	<p>Narrativa sentimental distribuïda per fascicles.</p> <p>"Oliver twist" "Madame Bovary"</p>	<p>Descobriments de la realitat quotidiana. S'hi reflecteixen els costums com un obstacle per evolucionar.</p>

NARRATIVA REALISTA NATURALISTA

- Contraposició amb el romanticisme malencònic.
- Pretenen reproduir la realitat (ascensió i enriquiment dels burgesos)

REALISME	NATURALISME
Balzac Objectivisme Els personatges poden canviar la realitat, són autònoms. Necessitat d'escriure en català per representar la societat catalana. Llenguatge senzill fora arcaïsmes.	Émile Zola Explicació científica de la realitat Basat amb el Determinisme (personatges subjectes a unes lleis genètiques i socials, per tant no poden lluitar contra el seu destí) Descripció detallada d'elements desagradables o morbosos.

NARCÍS OLLER

Escriptor català considerat el creador de la novel·la catalana moderna.

3 etapes

Entre romanticisme i realisme	Realisme /Naturalisme	Modernisme
<i>La papallona</i> (tema romàntic/ambients realistes)	<i>La febre d'or</i> (enriquiment burgesos) <i>La bogeria</i> (més naturalista)	<i>Pilar Prim</i> (planteja conflicte individu-societat)

TEATRE

2 tendències

TEATRE POPULAR	TEATRE CULTE
Es va posar de moda l'entremès o sàinet, peça de teatre breu, de caràcter còmic i satíric amb personatges i ambients populars. Llenguatge col·loquial i vulgar amb castellanismes Pere Alcàntara Penya <i>El cordó de la vila</i>	Segueix la línia europea: Drames romàntics, Teatre de costums Drama realista

ÀNGEL GUIMERÀ

Dramaturg, polític i poeta en llengua catalana. La seva extensa obra el va convertir en un dels màxims exponents de la **Renaixença** o "ressorgiment" de les **lletres catalanes** a finals del **segle XIX**.

Aspectes que el marcaren:

- Condició de fill natural (pare es casaren després de néixer)
- Condició de mestís (pare català / mare canària)
- Aprèn català als 8 anys = militància nacionalista per accentuar la seva catalanitat. - Fracàs amorós

Obres:

Tragèdies romàntiques	Drames realistes
<p>Obres d'ambientació històrica <i>El fill del rei</i></p> <p><i>Mar i Cel</i> (història de Saïd (àrab) i Blanca (cristiana))</p>	<p>Ambientació contemporània de l'època / Denúncia social</p> <p><i>Maria Rosa</i> (triangle amorós Andreu, Marçal i M. Rosa. Marçal mata Andreu per casar-se amb M. Rosa quan ella descobreix l'engany el mata)</p> <p><i>Terra Baixa</i> (Sebastià, Marta, Manelic símbol terra alta (llibertat)/ terra baixa (corrupció))</p> <p><i>La filla del Mar</i> (Àgata ve del mar, s'enamora de Pere Màrtir, que manté relació amb Mariona. Al final ella es suïcida llançant se al mar)</p>